

QUICK SCAN LOKALE DEMOCRATIE

Gemeente Sluis
23 September 2025

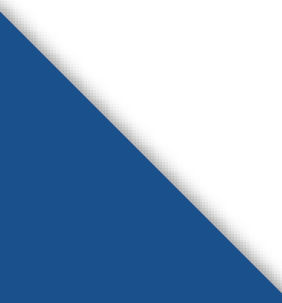
DEMOCRATIE
in actie

VAN, VOOR
EN DOOR
GEMEENTEN

Agenda

1. Opening en welkom
 2. Context
 3. Uitkomsten Quick-Scan
 4. Actiepunten & in gesprek
 5. Afsluiting
-
-

2. Context

- **Wet versterking participatie op decentraal niveau**
 - Betrokkenheid burgers vóór, tijdens en na (evaluatie) beleid
- **Participatieverordening**
 - Uiterlijk 1 januari 2027 (nieuwe gemeenteraad)
 - Representatieve democratie blijft het uitgangspunt
 - Keuzevrijheid gemeenten
- **Quick Scan Lokale Democratie: input voor de Participatieverordening en -beleid**
 - Gemeente Sluis heeft de scan uitgevoerd in juni 2025

Wat is de Quick Scan Lokale Democratie?

- Gestandaardiseerd instrument om na te gaan hoe het staat met de lokale democratie in een gemeente
 - In meer dan 100 gemeenten, provincies en waterschappen
 - Kort zelf-onderzoek d.m.v. een vragenlijst
 - Mening en wensen van 4 groepen: college, raad, ambtenaren en inwoners
 - Geen waarheidsvinding en niet-representatief
 - Doel: concrete verbeterpunten die aansluiten bij (bestaande) verbeterplannen
 - Ook: input voor nieuwe Participatieverordening

De thema's in de Quick Scan

1. **Raad, college en organisatie:**
hoe goed werken zij en hoe goed werken ze samen?
2. **Communicatie:**
werkt de gemeente open en transparant en wordt goed geluisterd naar inwoners?
3. **Burgerparticipatie:**
hoe worden inwoners betrokken bij gemeentelijke plannen, activiteiten en voorzieningen?
4. **Overheidsparticipatie:**
hoe gaat de gemeente om met maatschappelijke initiatieven?

Tot nu toe uitgevoerde activiteiten

1. Besluit tot deelname
2. Samenstelling begeleidingsgroep
3. Startgesprek (20 mei 2025)
4. Uitvoering Quick-Scan (juni 2025)
5. Bespreking uitkomsten met de begeleidingsgroep (1 juli 2025)
 - ◆ 4 concrete verbeterpunten
6. Gesprek met de gemeenteraad (september 2025) om later de nieuwe Participatieverordening mee vorm te geven

Quick Scan Lokale Democratie: 3 rapporten

3. Resultaten

Respons Quick Scan

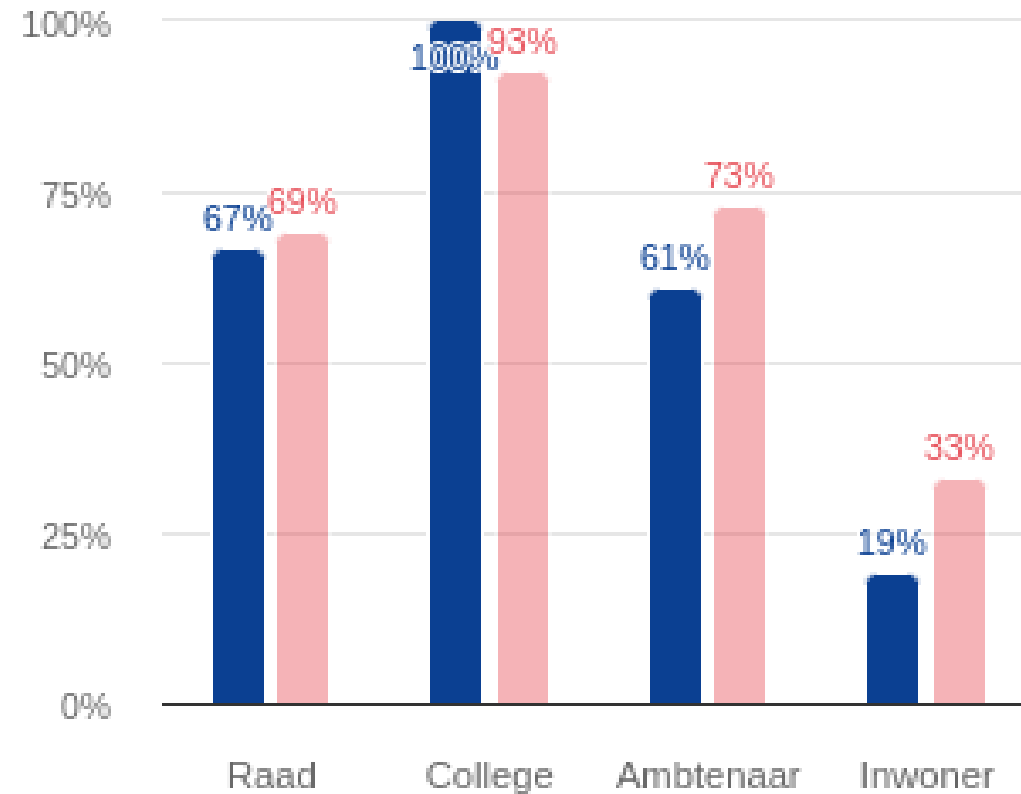
	Uitgenodigd	Gestart	Voltooid
Raad	26	13 (50%)	9 (35%)
College	5	5 (100%)	4 (80%)
Ambtenaar	88	53 (60%)	36 (40%)
Inwoner		114	

1. ALGEMEEN

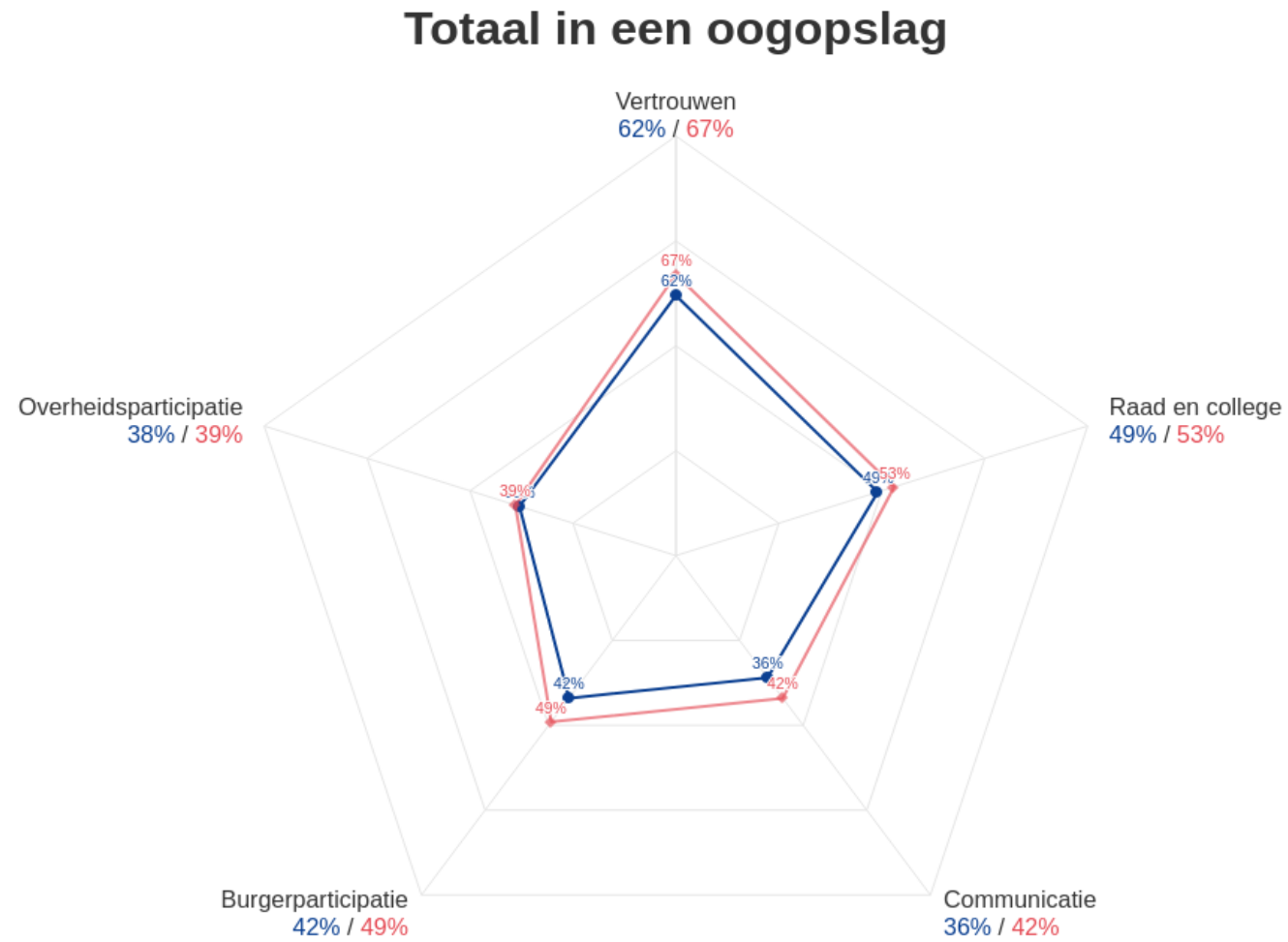
Algemeen oordeel

Ik heb vertrouwen in hoe de gemeente wordt bestuurd

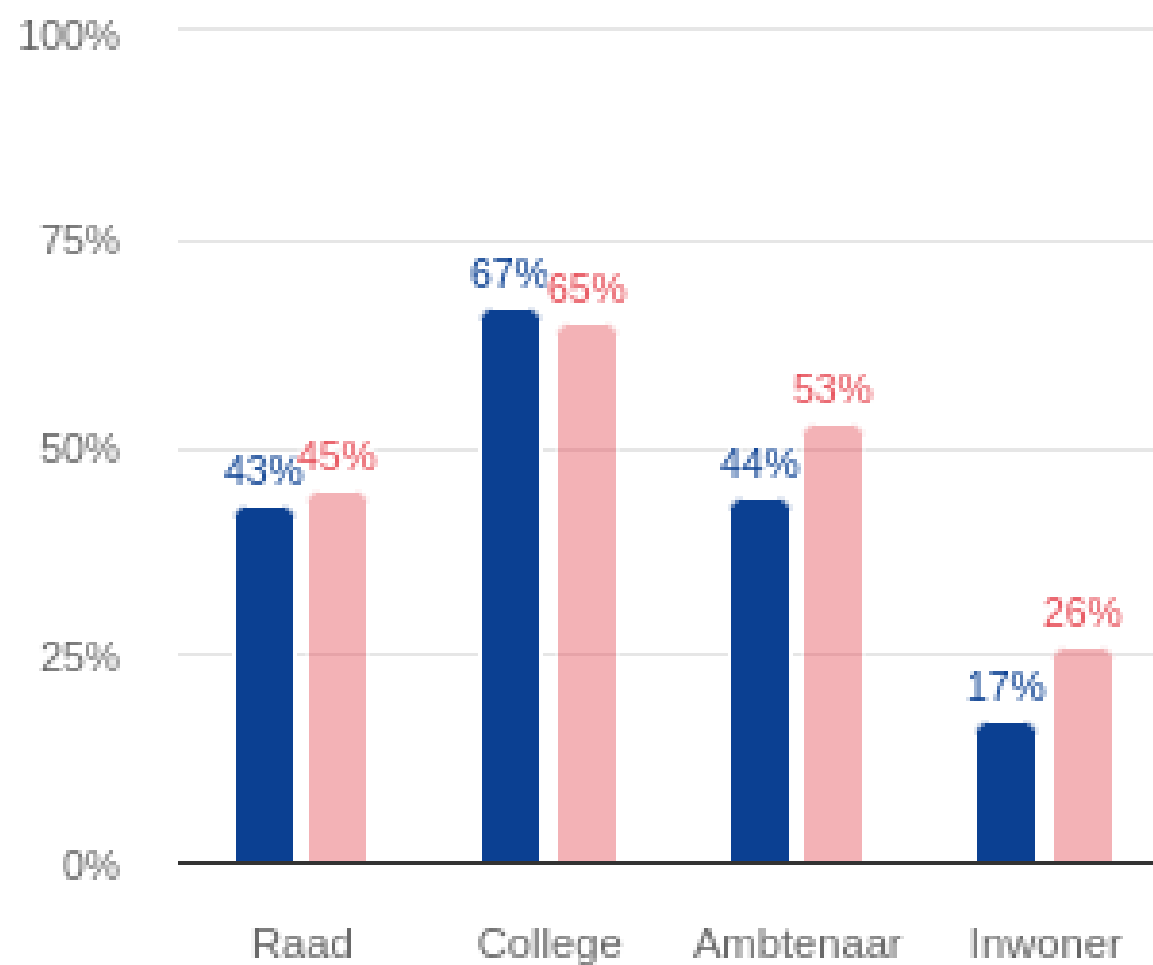
(blauw: uw organisatie, rood: referentie)

Totaal in één oogopslag

(blauw: uw organisatie, rood: referentie)

Totaalbeeld per groep

(blauw: uw organisatie, rood: referentie)

Hoofdconclusies

- Respons gemeente (raad, college én ambtenaren) is relatief (zeer) laag
- ‘Spinnenweb’ (blz. 9): vooral verbeteringsruimte voor burgerparticipatie en communicatie.
- Kritische houding inwoners t.a.v. vertrouwen in hoe de gemeente bestuurd wordt en lokale democratie (blz. 8 en 9)
- Wat verdient aandacht?
 - Luisteren naar inwoners (blz. 10)
 - Inwoners willen vooral meepraten over eigen buurt/wijk
 - Verbetering onderlinge samenwerking (raad, college en ambtenaren) (blz. 13-15)
 - Samenwerking bestuurders en ambtenaren

2. Raad, college en ambtelijke organisatie

Top 3 actiepunten inwoners en gemeente (breed)

Top 3 van inwoners

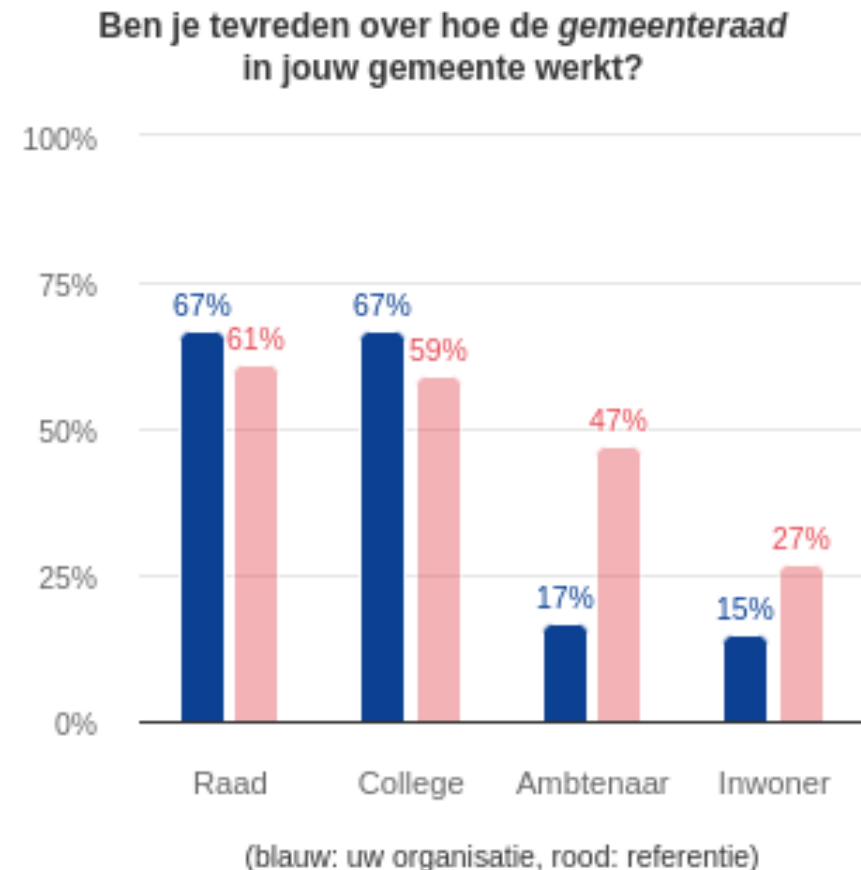
1.	Open en controleerbaar werken.	0.41	H3. Communicatie
2.	Luisteren naar inwoners.	0.38	H3. Communicatie
3.	Inwoners laten meebeslissen.	0.32	H4. Burgerparticipatie

Top 3 van raad, college en ambtenaren

1.	Luisteren naar inwoners.	0.42	H3. Communicatie
2	In voorwaarden ruimte laten voor plannen en ideeën van inwoners.	0.37	H5. Overheidsparticipatie
3.	Open en controleerbaar werken.	0.28	H3. Communicatie

Suggesties verbetering functioneren Raad

1. Volgen trainingen / opleidingen (0,43)
2. Onderlinge samenwerking (cultuur) (0,42)
3. Duidelijke werkwijze en procedures (0,33)

Suggesties verbetering functioneren college

1. Onderlinge samenwerking (0,24)
2. Ondersteuning door de ambtelijke organisatie (0,19)
3. Inzet van (onafhankelijk) onderzoek en advies (0,19)

Suggesties verbetering functioneren ambtelijke organisatie

1. Onderlinge samenwerking (0,40)
2. Duidelijke werkwijze/procedures (0,28)
3. Meer bewustzijn voor politiek-bestuurlijke gevoeligheid (0,28)

3. Communicatie

Top 3 verbetering communicatie:

1. Actief en met open houding luisteren (0,45)
2. Besluiten uitleggen (0,40)
3. Inwoners informeren over hoe ze kunnen meepraten (0,36)

4. Burgerparticipatie

Top 3 verbetering burgerparticipatie en samenwerking

Burgerparticipatie

1. Inwoners laten meebeslissen over wat er in hun buurt of wijk gebeurt (0,38).
2. Inwoners de kans geven om meer zélf te doen voor hun buurt of wijk (0,38).
3. Inwoners laten meedenken over uitdagingen zoals wonen, armoede, zorg, veiligheid en klimaat (0,29).

Samenwerking gemeente en inwoners

1. De inrichting van hun wijk, dorp en/of de omgeving (0,46).
2. Wonen (voldoende , geschikte en betaalbare woningen) (0,42)
3. Sociale overlast (w.o. veiligheid en verkeer) (0,31).

5. Overheidsparticipatie

Top 3 verbetering overheidsparticipatie:

1. Een duidelijk aanspreekpunt voor ideeën en plannen. (0,57)
2. Regels en voorwaarden voor ideeën en plannen die voor iedereen gelden. (0,31).
3. Flexibeler opstellen, als dat nodig is. (0,29)

6. Open en maatwerkvragen

Maatwerkvraag 1: Bent u bekend met één of meerdere van de officiële adviesraden binnen de gemeente Sluis?

	Inwoners	Raad	College	Ambtenaren	Totaal
Ik ben zelf actief in één of meerdere van de officiële adviesraden	8	0	0	0	8
Ja, ik ken alle officiële adviesraden	9	2	1	13	25
Ja, ik ken de stads- of dorpsraad van mijn kern én de RMDO	29	3	1	5	38
Ja, ik ken de stads- of dorpsraad van mijn kern én de Adviesraad Sociale Zaken	0	0	0	0	0
Ja, ik ken de Adviesraad Sociale Zaken én de RMDO	1	0	0	0	1
Ja, ik ken de stads- of dorpsraad van mijn kern	51	3	2	12	68
Ja, ik ken de Adviesraad Sociale Zaken	2	0	0	0	2
Ja, ik ken de RMDO	0	0	0	3	3
Nee, ik ken geen enkele officiële adviesraad	14	1	0	3	18
Totaal	114	9	4	36	163

Maatwerkvraag 2: Heeft u al ervaring met één van de adviesraden? Zo ja, met welke raad en over wat? Zo nee, waarom niet?

- Divers beeld binnen en over de verschillende respondentgroepen
 - **Algemeen:** Neutrale, positieve en negatieve ervaringen, vaak zonder toelichting of concreet voorbeeld
 - **Inwoners:** 48 geen ervaring (42%), 14 zelf actief, 2 alle adviesraden
 - **Gemeente:** van allemaal tot geen enkele

Maatwerkvraag 3: We horen graag uw mening over de vertegenwoordigende rol van de officiële adviesraden.

- **Algemeen**
 - In totaal 48 personen geen mening + tal van uiteenlopende ervaringen
 - Positief t.a.v. mogelijkheden stads- of dorpsraad als schakel tussen inwoners-gemeente, *maar* onderlinge verschillen
 - Aandacht voor rol- en taakverdeling ~Wettelijke grondslagen
- **Inwoners**
 - Invloed of impact onduidelijk $\leftrightarrow$ onbekendheid (24 personen)
- **Gemeente (+minder inwoners)**
 - Vertegenwoordigende rol onduidelijk en/of te beperkt
→ Participatie niet beperken tot officiële adviesraden

Maatwerkvraag 4: Op welke manier kunnen we de betrokkenheid van inwoners organiseren bij beleid, projecten en/of de uitvoering?

- Algemeen
 - Participatie aan de voorkant ~proactief
 - Maatwerk en doelgroepgericht ~analyse
 - Communicatie, o.a. over de participatierol en randvoorwaarden
 - Klassieke (bestaande) participatievormen én alternatieven
 - Impact participatie zichtbaar maken → voortgang, terugkoppeling en bestuurlijke toelichting op besluit → behoud van betrokkenheid en vertrouwen
 - Vraagstukken of projecten m.b.t. directe leefomgeving van inwoners

Vervolg

4. Actiepunten

1. **Werk met verwachtingsmanagement:** Geef expliciet en proactief aan wat je doet met de mening/participatie van inwoners; hoe besluitvorming plaatsvindt; en hoe de mening van inwoners in besluitvorming gewogen wordt.
2. **Inwoners zijn het meest betrokken bij zaken die hun directe leefomgeving betreffen.** Speel daar op in, door participatie (meer) op kern- of buurniveau te organiseren ($\leftrightarrow$ abstracte beleidsthema's).
3. **Maak de samenwerking 'binnen het gemeentehuis' bespreekbaar:** Wat verwachten raad, college en ambtenaren van elkaar en hoe moet de samenwerking eruit zien?
4. **Veel verbeterpunten hebben betrekking op communicatie.** Naast verwachtingsmanagement, ook: tijdig en helder informeren, terugkoppelen, open houding en eenduidige (participatie)kaders.

4. In gesprek

- Uitkomsten Quick Scan herkenbaar?
- Prioriteiten verbeterpunten herkenbaar en akkoord?
 - Denkrichting Participatieverordening en geactualiseerd beleid
- Wat betekent dit voor uw rol?

5. Afsluiting

Vragen?

Bedankt voor uw aandacht!